Dosarul nr. 2-13550/2024
(nr. 2-25003242-12-2-13012025-1)

H O T Ă R Î R E
în numele Legii
(dispozitiv)

10 iunie 2025 mun. *****

Judecătoria ***** (sediul Central)
Instanța compusă din:

Președintele ședinței,
Judecătorul Țurcanu Radu
Grefier Bacalîm Ana

Cu participarea:

Reclamantei ***** *****
Reprezentantului reclamantei Doina Ioana Străisteanu, avocat
Reprezentantului pârâtului Sclifos Gheorghe, avocat

În lipsa:
Pîrîtului ***** *****
Intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. Chișinău,

procedura de citare legală față de ultimii a fost respectată,

a examinat în sediul instanței de judecată, în ședința de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** ***** către ***** *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. Chișinău, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului, și a cheltuielilor judiciare, și

în conformitate cu prevederile art. 33, 37, 75 din Codul familiei, art. 85, 94, 238-241 CPC al RM, instanța de judecată,

hotărăște:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** ***** către ***** *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. *****, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului, și a cheltuielilor judiciare.

Se desface căsătoria încheiată între ***** *****, IDNP ***** și ***** *****, IDNP *****, încheiată la data de*****.

Se stabilește locului de trai a copilului ***** *****, a.n. 04.10.2012 cu mama acestuia, ***** *****.

Se încasează din contul lui ***** ***** în beneficiul lui ***** *****, pensia pentru întreținerea copilului minor ***** *****, în mărime de 5000 (cinci) mii lunar, începând cu data de 11.10.2024, data depunerii acțiunii și pînă la atingerea majoratului de către ***** *****, și se va indexa potrivit mecanismului de indexare stabilit pentru pensiile din sistemul public reglementat de articolul 13 alin.(2) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998.

Se încasează din contul lui ***** ***** în beneficiul lui ***** ***** cheltuielile judiciare formate din taxa de stat la depunerea acțiunii, în sumă de 700 lei, taxa de timbru în sumă de 200 lei și cheltuieli pentru serviciile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei, și iar în total suma de 5900 (cinci mii nouă sute) lei.

Se încasează în mod solidar de la ***** ***** şi ***** *****, taxa de stat pentru eliberarea certificatului de divorț în cuantum de 1000%, adică suma de 200 (două sute) lei, anume câte 100 (o sută) lei de la fiecare.

Se explică dreptul părților şi participanților la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea cu drept de atac în ordine de în apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul Centru).

Președinte ședinței,
judecătorul Țurcanu Radu

Dosarul nr. 2-13550/2024
(nr. 2-25003242-12-2-13012025-1)

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

Dispozitivul Hotărârii pronunțat public la 10 iunie 2025.
Hotărârea integrală întocmită la 10 iulie iunie 2025, în baza cererii de apel cu nr. 04/1-3-29274 din 07.07.25 și recepționată de judecător fizic la 08.07.2025

10 iunie 2025 mun. *****

Judecătoria ***** (sediul Central)
Instanța compusă din:

Președintele ședinței,
Judecătorul Țurcanu Radu
Grefier Bacalîm Ana

Cu participarea:

Reclamantei ***** *****
Reprezentantului reclamantei Doina Ioana Străisteanu, avocat
Reprezentantului pârâtului Sclifos Gheorghe, avocat

În lipsa:
Pîrîtului ***** *****
Intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. *****,

procedura de citare legală față de ultimii a fost respectată,

a examinat în sediul instanței de judecată, în ședința de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** ***** către ***** *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. *****, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului, și a cheltuielilor judiciare,

constată:

La data de 11.10.24 avocata Doina Ioana Străisteanu în interesele reclamantei ***** ***** a depus cerere de chemare în judecat către ***** *****, intervenient accesoriu, Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. *****, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului, și a cheltuielilor judiciare.

În motivarea cerințelor sale reclamanta a precizat faptul că ea și pârâtul sunt căsătoriți din data de 23 iulie 2004, căsătoria fiind legal înregistrată la Oficiul Stării Civile din satul Pănășești, raionul Strășeni, sub nr. 08.

De-a lungul acestei perioade, părțile au dus o gospodărie comună și au fost considerați o familie, din punct de vedere legal.

În timpul căsătoriei au fost născuți trei copii: ***** Dorin a.n. 27.10.2004, ***** ***** a.n. 01.10.2006 și ***** ***** a.n. 04.10.2012. La ziua de azi doar ***** este minor, cu traiul rămas la mama sa și în grija mamei sale, reclamanta ***** *****.

Precizează reclamanta că deși căsătoria dintre părți continuă să existe din punct de vedere formal, în realitate, aceasta este lipsită de elementele esențiale unei relații de căsătorie funcționale, precum colaborarea, sprijinul reciproc și implicarea comună în îngrijirea și educarea copiilor.

Mai explică reclamanta că, în calitate de mamă și soție, și-a asumat responsabilitatea exclusivă creșterii și îngrijirii celor trei copii născuți din această căsătorie, angajându-se și în câmpul muncii, asigurând venituri suplimentare în bugetul familiei. Deși părțile sunt încă formal în relație de căsătorie, familie nu există. Pârâtul manifestă un comportament agresiv și impulsiv, evită să participe la cheltuielile de îngrijire și întreținere a copilului rămas minor.

Tot ea a încercat în repetate rânduri să ajungă la o soluționare amiabilă a conflictului familial, inclusiv prin inițierea discuțiilor referitoare la desfacerea căsătoriei de comun acord, având în vedere situația tensionată și lipsa de cooperare din partea pârâtului. Cu toate acestea, pârâtul a refuzat categoric să colaboreze în această privință, manifestând o opoziție vehementă la ideea de a încheia căsătoria în mod amiabil

Mai reiterează că de la nașterea celor trei copii, reclamanta și-a asumat integral toate responsabilitățile legate de creșterea acestora și de gestionarea gospodăriei familiale. Acest rol esențial pe care l-a îndeplinit reclamanta a inclus îngrijirea zilnică a copiilor, gestionarea treburilor casnice, asigurarea unui mediu stabil pentru dezvoltarea lor și participarea activă la educația lor. în ciuda acestui angajament constant și al sacrificiilor personale făcute de reclamantă, pârâtul nu a recunoscut niciodată această contribuție ca fiind una semnificativă pentru bunăstarea familiei. în schimb, pârâtul a manifestat o atitudine critică și nerespectuoasă față de munca depusă de reclamantă, invocând frecvent faptul că aceasta ar trebui să muncească mai mult pentru a-și asigura propriul trai și pentru a întreține copiii.

Iar în acest context, reclamanta comunică despre angajarea sa în câmpul muncii și activitatea dusă pentru a spori averea comună a lor ca soți, părinți a celor trei copii născuți și educați în familia lor. Veniturile realizate de pârât rămân necunoscute reclamantei, ceea ce adâncește incertitudinea și dificultățile financiare cu care se confruntă familia. Deși pârâtul este într-o stare materială foarte bună, în principal și datorită eforturilor și muncii depuse de reclamantă, el continuă să beneficieze de o poziție de distanțare față de obligațiile sale legale și morale.

Copiii ***** și ***** frecventează Liceul „Ion Creangă", unde au obținut rezultate academice remarcabile, ceea ce demonstrează angajamentul și eforturile reclamantei de a le asigura un viitor educațional stabil și promițător.

Această situație creează o circumstanță absurdă și profund injustă, în care reclamanta, deși încă formal căsătorită cu pârâtul, a devenit unicul părinte responsabil de bunăstarea copiilor. Practic, reclamanta se află în situația de a gestiona singură toate aspectele financiare și logistice legate de viața de zi cu zi a familiei, fără a primi niciun fel de sprijin material sau moral din partea pârâtului, ceea ce o lasă vulnerabilă și expusă la dificultăți economice severe. Iar de curând pârâtul a alungat reclamanta cu copiii din casa familială, ceea ce a impus reclamanta să caute chirie pentru sine și copii.

Mai precizează că este evident că cei doi copii minori, ***** și *****, necesită cheltuieli semnificative, având în vedere stadiul lor de creștere și dezvoltare. Aceste cheltuieli sunt necesare nu doar pentru a acoperi nevoile de bază, precum alimentația, îmbrăcămintea și educația, ci și pentru a asigura un

nivel adecvat de îngrijire medicală, mai ales în cazul lui *****, care suferă de probleme de sănătate încă din copilărie.

Mai explică reclamanta că atitudinea pârâtului denotă o indiferență totală față de obligațiile sale parentale, alegând să ignore complet aceste griji și să se concentreze doar pe propriile sale dorințe de a duce o viață lipsită de responsabilități. Este extrem de simplu pentru pârât să evite orice implicare în viața copiilor săi - pur și simplu își ridică mâinile în semn de abandon și se distanțează, lăsând toate sarcinile și grijile reclamantei. Aceasta este nevoită să facă față singură problemelor financiare și medicale ale copiilor, fără a primi vreun ajutor sau măcar o atenție din partea pârâtului.

Iar această situație devine din ce în ce mai obositoare și stresantă pentru reclamantă, care se vede forțată să suporte toate presiunile și dificultățile vieții de familie în absența unui sprijin din partea pârâtului. în ciuda tuturor încercărilor de a ajunge la un acord rezonabil, pârâtul refuză constant orice formă de colaborare, iar relația dintre părți s-a deteriorat iremediabil. Mai mult, reclamanta se confruntă cu amenințările pârâtului, ceea ce face situația insuportabilă și o împiedică să asigure copiilor un trai decent.

Relatează că relația dintre reclamantă și pârât s-a deteriorat semnificativ în ultimii ani, iar tensiunile dintre aceștia au ajuns la un nivel insuportabil. Reclamanta a fost nevoită să încheie un contract de locațiune pentru un apartament, unde să locuiască împreună cu copiii minori, din cauza atitudinii degradante și desconsideratoare constante a pârâtului. Acesta, în mod repetat, profită de orice ocazie pentru a sublinia superioritatea sa financiară și pentru a submina rolul reclamantei în familie, folosindu-se de statutul său de „bărbat în familie" pentru a-i diminua importanța și contribuțiile.

Pârâtul, deși este asociat majoritar în societatea comercială „Vadarmed" SRL, ale cărei active însumează câteva milioane de lei, nu oferă un sprijin financiar suficient pentru bunăstarea copiilor săi. în ciuda resurselor financiare de care dispune, datorită și a muncii și eforturilor depuse de reclamantă, acesta refuză să contribuie la acoperirea cheltuielilor necesare pentru creșterea și educarea copiilor. Deși pârâtul manifestă o puternică conștientizare a poziției sale economice, aceasta nu se traduce printr-o responsabilitate familială, iar comportamentul său neglijent față de copiii săi reflectă o lipsă clară de implicare în rolul său de tată și de soț.

În ciuda acestei superiorități financiare invocate de pârât, familia nu beneficiază nici măcar de sprijinul material de strictă necesitate. Refuzul său de a acționa ca un partener și părinte responsabil a determinat reclamanta să caute soluții externe pentru a asigura un mediu de trai stabil pentru copii, inclusiv prin închirierea unei locuințe separate. Aceasta a fost singura opțiune viabilă pentru reclamantă, având în vedere tratamentul degradant la care este supusă de către pârât în cadrul căsătoriei.

Având în vedere aceste circumstanțe, reclamanta afirmă că este pusă de pârât într-o situație absurdă în care dintr-o dată, fără să fi fost discutat sau convenit cumva acest lucru, a devenit unicul părinte responsabil de copii și unicul care suportă integral toate costurile de întreținere și creștere a copiilor. Lipsită fără suport financiar și susținere, fără soț fiind căsătorită cu unul.

Reclamanta afirmă că suma pensiei de întreținere a minorului este o formă de prestație socială condiționată de vârsta beneficiarului *(copil minor)* și statutul acestuia *(copil stabilit cu domiciliu la un părinte după divorțul/separarea părinților).* Așteptarea legitimă a copilului de a beneficia de plata lunară a întreținerii sale de către părintele care locuiește separat de copil apare în momentul divorțului sau separării părinților și este un drept protejat de Articolul 1 Protocolul 1 al Convenției Europene.

În drept, reclamanta își întemeiază acțiunea pe prevederile art. 24, 37, 63 și 74 CF.

Reprezentantului pârâtului ***** *****, avocatul Sclifos Gheorghe, a depus pledoarii scrise, dar a obiectat în proces admiterea cererii în ordinea și pretențiilor formulate, solicitând doar admiterea ei parțial în part ace ține de desfacerea căsătoriei și admiterea parțială a pensiei de întreținere.

Intervenientul accesoriu, Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. *****, a prezentat referință, lăsând la discreția instanței aprecierea probelor din dosar.

Audiind explicațiile participanților la proces, apreciind argumentele părților întru susținerea pretențiilor formulate și obiecțiile înaintate, ținând cont de probatoriul administrat și legislația pertinentă, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** ***** către ***** *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani,

mun. *****, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului, și a cheltuielilor judiciare, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin.(1) Cod de procedură civilă al RM, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, pe când potrivit prevederilor art. 166 alin. (1) Cod de Procedură Civilă al RM, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Potrivit art. 6 Cod de procedură civilă al RM, instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Conform art. 117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În temeiul art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu prevederile art. 121 Cod de procedură civilă al RM, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din aceiași normă, prevede că circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Probele se apreciază în conformitate cu prevederile art. 130 din Codul de procedură civilă, care statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art.240 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În temeiul art. 24 din Constituție, statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

Potrivit art. 37 CF, dacă soții au copii minori comuni și nu au ajuns la un acord privind întreținerea, educația și domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorț al unuia dintre soți, cu excepția cazurilor prevăzute la art.36 alin.(2) și a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută prin încheiere notarială, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească.

Desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească și în cazurile cînd există acordul la divorț al ambilor soți, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la organul stare civilă pentru soluționarea probleme.

Norma art. 63 CF statuează că în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților.

Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. în acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.

Și art. 74 din același act normativ stabilește că părinții sînt obligați să- și întrețină copiii minori.

Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Iar dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți.

Art. 76 CF, reglementează încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor într-o sumă bănească fixă și stabilește că în cazurile cînd părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctua bile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. (2).

Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(l) se determină de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului

Și Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, la Articolul 11 explică dreptul copilului la un nivel de trai decent. Or, copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală și socială. (2) Părinților sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiții de viață pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului.

A se vedea în acest sens și prevederile art. 14 din același act normativ unde este statuat că fiecare copil are dreptul de a primi o educație care să-i permită dezvoltarea în condiții nediscriminatorii a aptitudinilor și a personalității sale.

Conform art. 52 alin. (1) din Codul Familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunei, frații, surorile și cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

În temeiul art. 58 alin. (1) din Codul Familiei, părinții au drepturi și obligații egale fată de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Potrivit art.62 alin.(1) și (3) Codul familiei, drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului. Toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun acord, ținându-se cont de interesele și de părerea copilului.

Reieșind din dispozițiile art.63 alin.(1-3) Codul familiei, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului. În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltare copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.). La determinarea copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecărei dintre părinți.

Prin prisma art.64 alin.(1) Codul familiei, părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

Totodată, conform art.9 alin.(1) și (3) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și în conformitate cu legile și procedurile aplicabile, că această separare este necesară în interesul superior al copilului. Statele părți vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinți sau de unul dintre ei de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului.

La fel, art.18 alin.(1) din Convenția sus-menționată prevede că, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând în interesul suprem al copilului.

Interesul superior al copilului este singurul criteriu după care instanța se călăuzește pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești. Pentru a-l determina trebuie să se țină seama de întregul complex de împrejurări menite să asigure copilului o dezvoltare fizică, morală și intelectuală armonioasă, interesând nu numai posibilitățile materiale ale părinților ci și vârsta copilului, comportarea părinților înainte de separare, gradul de atașament și preocupare pe care lau manifestat față de copil, precum și legăturile afective ce s-au stabilit între părinți și copil, între copil și alți membri ai familiei extinse.

Reieșind din conținutul normei art.63 Codul familiei, cât și jurisprudența națională, la identificarea interesului copilului minor, în cazul stabilirii domiciliului la unul dintre părinți care locuiesc separat, urmează a fi luate în considerația următoarele criterii: vârsta copilului, posibilitățile părinților de a asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală; atașamentul părinților față de minor, precum și a minorului față de părinți; grija manifestată de părinți față de copil în timpul conviețuirii și după despărțire.

Referitor la atașamentul părinților față de copil, e de reținut că tatăl și mama sunt figuri importante de atașament, care au rol decisiv în dezvoltarea emoțională și socială a copilului, atât timp cât calitatea interacțiunilor lor va condiționa calitatea relațiilor sociale.

Or, interesul superior al copilului reclamă menținerea acestuia cât mai mult timp într-un mediu familial normal și echilibrat în prezența ambilor părinți pentru că riscul ruperii echilibrului sufletesc al acestuia este foarte mare odată cu încredințarea sa unuia sau altuia dintre părinți, de aceea după separarea părinților menținerea și încurajarea relației copilului cu părintele cu care minorul nu locuiește în mod statornic, devine vitală pentru dezvoltarea sa morală normală.

Interesul superior al copilului, în general, este legat de posibilitatea de a putea accesa nelimitat pe ambii părinți pentru a putea dezvolta relații echilibrate și armonioase cu ambii părinți. Relațiile personale trebuie să se realizeze neîngrădit, restrângerea acestora fiind necesară numai în condiții deosebite pentru protejarea copilului.

Astfel, la caz instanța reține că reclamanta și pârâtul sunt căsătoriți din data de 23 iulie 2004, căsătoria fiind legal înregistrată la Oficiul Stării Civile din satul Pănășești, raionul Strășeni, sub nr. 08. De-a lungul acestei perioade, părțile au dus o gospodărie comună și au fost considerați o familie, din punct de vedere legal.

Din căsătorie au fost născut trei copii: ***** Dorin a.n. 27.10.2004, ***** ***** a.n. 01.10.2006 și ***** ***** a.n. 04.10.2012. La ziua de azi doar ***** este minor, cu traiul rămas la mama sa și în grija mamei sale, reclamanta ***** *****.

Din explicațiilor date de părți în proces, căsătoria dintre părți continuă să existe din punct de vedere formal, în realitate, aceasta este lipsită de elementele esențiale unei relații de căsătorie funcționale, precum colaborarea, sprijinul reciproc și implicarea comună în îngrijirea și educarea copiilor.

În cadrul procesului, instanța de judecată a acordat un termen de împăcare la solicitarea lui ***** *****, termen în interiorul căruia ***** ***** nu a reușit să schimbe poziția soției în sensul menținerii familie.

Iar multiplele tentative a acestuia de menținere a familiei a fost tratate total diferit de către ***** ***** și anume ca fiind o constrângere financiară, jigniri și amenințări.

Potrivit înscrisurilor, ***** ***** neagă oricare constrângeri efectuate în coraport cu soția sa, reiterând susținerea și respectul față de acesta, ne-înțelegând retorica și insistența în desfacerea căsătoriei care a durat mai bine de 20 ani, respecînd decizia soției sale, declară că își dorește în continuare o relație sănătoasă de familie si v-a continua să efectueze toate ce îi stă în puteri pentru păstrarea familiei.

Totuși , în cadrul procesului, reclamanta insistă că pensia de întreținere a copilului minor este dreptul său la proprietate, iar acest drept este garantat atât de Constituția Republicii Moldova cât și de legislația civilă și cea privind drepturile copilului și să fie încasată în tro sumă bănească fixă.

Referitor la capătul de cerere privind stabilirea domiciliului copilului comun minor cu mama, pîrîtul ***** *****, a reiterat suportul și contribuția consistentă a soției sale - ***** ***** la educarea și creșterea copiilor comuni, 3 (trei) la număr.

Or, pe parcursul timpului, copii comuni au dat și dau dovadă de o educație bună, inclusiv cu referire la faptul că pînă recent toți au format o familie, unde și ***** ***** a fost alături de familie și practic a gestionat oricare aspecte fericite și nefericite care pot apărea într-o familie sănătoasă.

Totuși, pornind iarăși de la insistența soției sale, îmbinat cu respectul acestuia față de aceasta, ***** ***** sub condiția admiterii capătului de cerere privind desfacerea căsătoriei nu are nimic împotrivă cu faptul ca să fie stabilit domiciliul copilului minor comun cu mama ***** *****.

Nu poate fi reținut de instanță poziția reclamantei asupra faptului că atitudinea pârâtului denotă o indiferență totală față de obligațiile sale parentale, alegând să ignore complet aceste griji și să se concentreze doar pe propriile sale dorințe de a duce o viață lipsită de responsabilități.

Or, cu referire la solicitarea de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor în sumă fixă de 15 000 MDL/lunar , instanța reține poziția pîrîtuli ***** *****, sub condiția admiterii capetelor de cerere privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor, declară că își asumă ca și obligație inclusiv ca și drept de a participa la educația și întreținerea copilului în sumă fixă de minim 5 000 MDL/lunar.

Astfel, suma de 5 000 MDL ca si sumă minimă fixă rezultă inclusiv din următoarele circumstanțe. Pîrîtul ***** ***** pe lîngă copilul minor comun - ***** ***** a.n. 04.10.2012, mai are doi copii Dorin ***** a.n. 27.10.2004 și ***** ***** a.n. 01.10.2006 - copii comuni cu ***** *****.

Potrivit înscrisurilor, Dorin ***** efectuează studiile la universitate peste hotarele țării, ceia ce implică anumite cheltuieli consistente la care ***** ***** se simte obligat moral să participe și participă constant.

Cazului i se reține și momentul că conform Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova minimul de existență, pentru orașe mari anul 2024 copii în vîrstă de 7-17 ani constituie suma de 3 686. 20 MDL/lunar.

Iar obligația de întreținere a copiilor comuni minori constituie o obligație comună (în egală măsură, art. 58 alin. (1) CF) a ambilor părinți.

Astfel, potrivit înscrisurilor prezentate și date aprecierii în cadrul procesului de judecată, ***** ***** sub formă de venituri regulate/constante deține doar un salariu în mărime de 6 300 MDL brut/lunar.

Mai mult, potrivit explicaților avocatului acestuia în proces, dar și a probatoriului prezentat, ***** ***** are un părinte în viață, mama acestuia născută în anul 1947 (78 ani la moment), și căreia îi datorează o întreținere, fapt enunțat de norma art. 80 alin. (1) CF.

Chiar și plata a cîte 5 000 MDL/ lunar pentru ***** ***** reprezintă o sumă mare în condițiile în care dispune de venituri stabile mai mici de 6 300 MDL/lunar, dar potrivit explicațiilor ultimului, va depune eforturi pentru a face față acestor obligații pecuniare și suplimentar în limita posibilităților reale va participa cu cele necesare la întreținerea și educarea copilului minor comun în particular, a copiilor comuni în general inclusiv la întreținerea mamei acestuia.

Respectiv, pîrîtul ***** *****, recunoaște parțial acțiunea și solicită admiterea parțială a capătului de cerere formulat, în sensul stabilirii plății lunare de 5 000 MDL pentru întreținerea copilului minor comun.

Nu poate fi reținută ideea avocatei reclamantei pe faptul că, în cadrul ședințelor de judecată, avocatul ce acționează în numele și interesele reclamantei a ridicat aspecte privind deținerea de către soți a bunurilor și drepturi de creanță rezultate din contracte de împrumut care ar indica asupra stării materiale a soților și ar influența asupra stabilirii cuantumului pensiei de întreținere.

Or, pîrîtul ***** *****, sub condiție, și-a manifestat acordul la stabilirea pensiei de întreținere în cuantumul menționat în funcție de veniturile sale regulate/stabile cu luarea în considerație a aspectelor menționate de acesta ante.

Mai mult, potrivit art. 212 CPC, recunoașterea acțiunii de către pîrît, condițiile tranzacției se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată şi se semnează de reclamant, pîrît sau de ambele părți.

În temeiul art.58 Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Drepturile și obligațiile părinților, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obținerii capacității depline de exercițiu de către copil.

Potrivit dispozițiilor art.74 din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

Iar deținerea și dobândirea bunurilor în proprietate în timpul căsătoriei inclusiv drepturi de creanță rezultate din contracte de împrumut fără dobîndă nu este obiectul acțiuni dosarului dat, dar ar putea fi obiect de examinare în cadrul unei acțiunii de partaj a averii dobîndite în timpul căsătoriei, or acestea nu reprezintă venituri ci active la dobândirea cărora eventual au participat ambii soți.

Instanța de judecată mai reține, că minimul de existență nu prevede cheltuielile necesare pentru dezvoltarea copilului: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, etc. activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului.

La fel instanța de judecată i-a în considerație faptul, că ambii părinți, reieșind din legislația în vigoare, au și poartă o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului minor.

Instanța consideră, că nu pot fi luate în considerare, în cazul dedus judecății, acel minim de existență stabilit de Biroul Național de Statistică, or, minimul de existență reprezintă volumul minim de produse și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea vitalității omului.

Mărimea minimului de existență se calculează prin însumarea mărimii valorice a coșului alimentar, a cheltuielilor pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate, precum și a mărimilor primelor și contribuțiilor obligatorii.

Coșul alimentar include seturi minime de produse alimentare determinate în baza normelor fiziologice minime (în energie și substanțe nutritive) ale diferitor grupuri socio-demografice, aprobate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, conform recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății.

Este de menționat, că un copil are nevoie de mai multe surse, decât sumele minime de existență, pentru o creștere sănătoasă și armonioasă.

Cu atât mai mult, că Biroul Național de Statistică face constatările sale pentru perioada de timp anterioară, iar pensia de întreținere instanța o stabilește pentru viitor, și urmează a lua în considerare, că nivelul prețurilor de consum sunt în creștere permanentă, și substanțială, la servicii și bunuri.

Conform art. 98 alin. (2) Codul familiei al RM, pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța judecătorească.

Având în vedere că conform art. 240 alin. (1), (3) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii, instanța judecătorească va adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, examinând materialele cauzei, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea parțial a reclamantei ***** ***** către ***** *****, intervenient accesoriu, Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, mun. *****, privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare.

Astfel, prin prisma art. 6 CEDO, Curtea a statuat că, textul art. 6 al Convenției obligă instanțele să-și argumenteze deciziile luate. Iar această obligație nu poate fi înțeleasă în sensul că ele trebuie să răspundă în mod detaliat la fiecare argument al părților procesului.

Obligația de motivare a deciziilor variază în funcție de natura acestora. Or, instanță nu este obligată să dea un răspuns detaliat la fiecare argument înaintat de justițiabil.

Totuși, dacă o observație era esențială pentru soluționarea cauzei (în situația în care ar fi fost acceptată de către tribunal) și a fost prezentată de părți întru susținerea poziției lor, atunci tribunalul trebuia să o trateze în mod distinct în hotărârea judecătorească" (Hiro Bălani vs Spania nr. 1021/2001 din 28.03.2003).

Amintindu-se și prevederile Recomandării nr. R (84) privind principiile de procedură civilă proprii pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 februarie 1984, hotărârea poate fi întocmită liber, dar trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu și să răspundă într-un mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de părți.

Cu referire la solicitarea reclamantei privind încasarea cheltuielilor de judecată instanța reține că în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod Procedură Civilă al RM, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Potrivit art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte și cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut cîștig de cauză toate cheltuielile de judecată.

Astfel, reclamanta la depunerea cererii a achitat taxa de stat la depunerea acțiunii pentru desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliul copilul minor în sumă de 700 lei, și taxa de timbru în sumă de 200 lei, iar în total suma de 900 lei.

Conform prevederilor art. 96 alin.(1) și (11) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Cu referire la solicitarea reclamantei privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15 000 lei, instanța de judecată reține că de către avocatul Străisteanu Doina Ioana a fost anexat la materiale cauzei mandatul nr.MA 2093013 din 04 octombrie 2024 (f.d.15), cît și actul nr. 1 privind pretinsele cheltuieli de judecată (f.d.80), fără a avea o justificare legală dar și argumentată în acest sens. (f.d.121-122).

Or, în procesul civil, instanța de judecată poate dispune obligarea părții căzute în pretenții la compensarea cheltuielilor de judecată suportate de partea adversă, inclusiv a onorariilor

avocațiale. Totuși, această obligație nu este automată și nelimitată, ci este condiționată de respectarea anumitor cerințe fundamentale.

Deci, partea care a căzut în pretenții poate fi obligată să restituie cheltuielile efectuate de partea adversă, inclusiv onorariul avocatului, în măsura în care acestea sunt: reale – adică efectiv suportate și dovedite cu acte; necesare – adică justificate de complexitatea cauzei și natura apărării; plauzibile – adică rezonabile și proporționale cu prestația efectivă prestată.

Aceste principii sunt consacrate și în jurisprudența Curții Supreme de Justiție, care statuează constant că instanța trebuie să verifice dacă onorariul solicitat reflectă o prestație efectivă, iar suma pretinsă este justificată prin probe concrete.

Dedus speței date și pornind de la practica Curții Europene, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, plauzibile, dar și realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța atrage atenția asupra condițiile care urmează să le întrunească aceste cheltuieli si anume: reale, necesare si rezonabile.

La caz, nefiind necesară implicație specială pentru formularea unei cererii de desfacere a căsătoriei, ultim fiind una standard. În acest sens instanța reținând, complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, participarea în ședințele de judecată, rezultatul obținut, prezența la ședințele de judecată, instanța va admite doar parțial cererea reprezentantului reclamantei și va încasa suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate, care este una reală, necesară și rezonabilă.

Mai mult, în dosarul examinat, partea care solicită compensarea onorariului avocațial nu a demonstrat: realitatea cheltuielii, întrucât contractul de asistență juridică sau dovada achitării onorariului sunt ambigue pentru instanță, necesitatea cheltuielii, întrucât complexitatea cauzei nu a fost deosebită, iar apărările formulate au fost minimale; plauzibilitatea sumei solicitate, întrucât suma invocată este disproporționată în raport cu prestația efectivă, care nu a depășit o reprezentare formală la 1–3 ședințe și redactarea unor cereri-tip.

Astfel, solicitarea privind compensarea integrală a cheltuielilor avocațiale apare ca fiind nefondată în parte și nu poate fi admisă decât în măsura în care instanța ar aprecia, în mod echitabil, că a existat o prestație juridică minimală.

Față de cele expuse, se impune admiterea parțială a cererii privind compensarea cheltuielilor de judecată, limitându-se suma la un cuantum moderat, care să reflecte doar prestația efectiv dovedită, conform principiilor de realitate, necesitate și plauzibilitate. În lipsa probelor concludente, solicitarea integrală trebuie respinsă ca neîntemeiată.

Concluzionând ele expuse În conformitate cu prevederile art. 33, 37, 75 din Codul familiei, art. 85, 94, 238-241 CPC al RM, instanța de judecată,

hotărăște:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** ***** către ***** *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Dreptului Copilului s. Rîșcani, mun. *****, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului, și a cheltuielilor judiciare.

Se desface căsătoria încheiată între ***** *****, IDNP ***** și ***** *****, IDNP *****, încheiată la data de*****.

Se stabilește locului de trai a copilului ***** *****, a.n. 04.10.2012 cu mama acestuia, ***** *****.

Se încasează din contul lui ***** ***** în beneficiul lui ***** *****, pensia pentru întreținerea copilului minor ***** *****, în mărime de 5000 (cinci) mii lunar, începând cu data de 11.10.2024, data depunerii acțiunii și pînă la atingerea majoratului de către ***** *****, și se va indexa potrivit

mecanismului de indexare stabilit pentru pensiile din sistemul public reglementat de articolul 13 alin.(2) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998.

Se încasează din contul lui ***** ***** în beneficiul lui ***** ***** cheltuielile judiciare formate din taxa de stat la depunerea acțiunii, în sumă de 700 lei, taxa de timbru în sumă de 200 lei și cheltuieli pentru serviciile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei, și iar în total suma de 5900 (cinci mii nouă sute) lei.

Se încasează în mod solidar de la ***** ***** şi ***** *****, taxa de stat pentru eliberarea certificatului de divorț în cuantum de 1000%, adică suma de 200 (două sute) lei, anume câte 100 (o sută) lei de la fiecare.

Se explică dreptul părților şi participanților la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea cu drept de atac în ordine de în apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul Centru).

Președinte ședinței,
judecătorul Țurcanu Radu